

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 5S/63/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200549
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Tkáč
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:8022200549.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tkáča a členov senátu JUDr. Jozefa Sába, PhD. a JUDr. Zuzany Berežnej, v právnej veci žalobcu: Rímskokatolícka farnosť sv. Martina, so sídlom Lemešany č. 80, IČO: 42 088 151, právne zastúpený: Sýkorová - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Murgašova č. 3, Košice, IČO: 50 550 837, proti žalovanému: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu, so sídlom Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava, IČO: 54 669 464, za účasti ďalšieho účastníka: Národná diaľničná spoločnosť, a. s., so sídlom Dúbravská cesta č. 14, Bratislava, IČO: 35 919 001, právne zastúpený: GARAJ & Partners, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Na Hrebienku č. 8079/2A, Bratislava, IČO: 35 951 125, v konaní o preskúmanie zákonnosti II. výroku rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-PO-OVBP2 - 2018/12768/42928/ŠSS- DA zo dňa 25. apríla 2018, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanému n e p r i z n á v a voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

III. Žalovanému n e p r i z n á v a voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania.

IV. Ďalšiemu účastníkovi p r i z n á v a voči žalobcovi právo na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú mu správny súd uložil.

V. Ďalšiemu účastníkovi p r i z n á v a voči žalobcovi právo na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú mu kasačný súd uložil.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Ďalší účastník ako vyvlastiteľ podal dňa 19.02.2018 na Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky návrh na vyvlastnenie nehnuteľností, D1 Ličartovce – Budimír, katastrálne územie Lemešany zo dňa 09.02.2018, č. 7776/14776/30201/2018.

2. V zmysle uvedeného návrhu na vyvlastnenie ďalší účastník navrhoval v zmysle zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o útenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon č. 282/2015 Z.z.“) a § 17a a § 24e zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), (ďalej ako „Cestný zákon“), aby bolo začaté vyvlastňovacie konanie a po jeho skončení bolo vydané vyvlastňovacie rozhodnutie, ktorým budú vo verejnom záujme

vyvlastnené vlastnícke práva vlastníka – žalobcu k pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území Lemešany.

3. Žalovaný doručil žalobcovi oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania a nariadenie ústneho pojednávania č. OU-PO-OVBP2/2018/12768/18886/ŠSS-DA zo dňa 19.02.2018 spolu s návrhom na vyvlastnenie a nariadil ústne pojednávanie na deň 21.03.2018.

4. Žalobca predložil žalovanému na ústnom pojednávaní dňa 21.03.2018 písomné námietky vo vyvlastňovacom konaní č. OU-PO-OVBP2/2018/12768/18886/ŠSS-DA zo dňa 20.03.2018.

5. Rozhodnutím žalovaného č. OU-PO-OVBP2-2018/12768/42928/ŠSS-DA zo dňa 25.4.2018 bolo výrokom I. rozhodnuté o vyvlastnení nehnuteľností odčlenených geometrickým plánom č. 2/14 zo dňa 25.08.2014, zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. A., obec A., okres Prešov, ktorých vlastníkom je žalobca, podľa § 13 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 282/2015 Z.z. v spojení s § 17a a 24e Cestného zákona vo verejnom záujme v prospech ďalšieho účastníka konania. Predmetné nehnuteľnosti sa vyvlastnili na účel majetkovoprávneho vysporiadania už užívaného úseku líniovej stavby „Diaľnica D1 Ličartovce – Budimír“.

6. Výrokom II. žalovaný určil náhradu za vyvlastnenie podľa § 13 ods. 3 písm. a) zákona č. 282/2015 Z.z. v sume 14,60 eur za 1m², spolu vo výške 20 951,00 eur.

II.

Zhrnutie napadnutého rozhodnutia

7. V dôvodoch napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že vyvlastiteľ svoj návrh na vyvlastnenie odôvodnil tým, že predmetná stavba je súčasťou medzinárodného európskeho cestného ťahu a je v súlade so stratégiou Slovenska. Účelom stavby je v čo najširšej miere odstrániť kritický stav z hľadiska bezpečnosti, technických parametrov a zabezpečiť stavebnými úpravami prehľadnosť na príslušnom úseku. Komunikácia je využívaná širokou verejnosťou. Verejný záujem je preukázaný aj tým, že účelom výstavby je zaistenie bezpečnosti užívateľov cesty, ochrany života, zdravia a majetku užívateľov cesty a zlepšenie parametrov pozemnej komunikácie, využívanej širokou verejnosťou. Vyvlastiteľ preukázal súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania rozhodnutím č. Dopr. 414/88/KK zo dňa 14.12.1988 o povolení trvalého užívania samostatných ucelených častí stavby „D1 Ličartovce – Budimír“, vydaným Okresným národným výborom Košice – Vidiek, odborom dopravy, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.12.1988. Predmetné nehnuteľnosti boli vyvlastnené za cenu stanovenú znaleckým posudkom, predloženým vyvlastiteľom a vo veci požiadavky vyššej náhrady za vyvlastnenie odkázal vyvlastneného na príslušný súd.

III.

Správna žaloba

8. Včas podanou správnu žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného vo výroku II. o určení náhrady za vyvlastnenie a vrátenia veci na ďalšie konanie.

9. V dôvodoch žaloby žalobca uviedol, že žalovaný pri stanovení výšky náhrady za vyvlastnenie predmetných pozemkov nepostupoval v intenciách ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, a to najmä zákona č. 282/2015 Z.z. a Správneho poriadku a nedostatočne zistil skutkový stav.

10. Žalobca počas rokovaní s ďalším účastníkom a vo vyvlastňovacom konaní pred žalovaným nikdy neuviedol, že nemá záujem na tom, aby predmetné nehnuteľnosti nadobudol ďalší účastník, avšak spochybňuje výšku stanovenej náhrady 20 951,00 eur za vyvlastnenie a objektivitu znalca stanoveneho ďalším účastníkom. Náhrada za vyvlastnenie predmetných nehnuteľností nie je primeraná, spravodlivá a nezodpovedá všeobecnej hodnote nehnuteľností. Stanovená náhrada za vyvlastnenie nezohľadňuje to, že vybudovaním stavby diaľnice došlo k zasiahnutiu do vlastníckych oprávnení žalobcu bez akéhokoľvek predchádzajúceho súhlasu a bez akéhokoľvek právneho titulu k nehnuteľnostiam, ktoré boli zastavané prakticky neodstrániteľnou stavbou. Žalobca svoje námietky voči náhrade za vyvlastnenie navrhovanej ďalším účastníkom predniesol aj písomne podaním zo dňa 20.03.2018 v rámci vyvlastňovacieho konania, počas ústneho pojednávania a podložil ich znaleckým posudkom znalca Ing. Emila Oettera

č. 2/2017 zo dňa 17.06.2017, ktorý stanovoval všeobecnú hodnotu nehnuteľností vo výške 41 672,40 eur. Znalec B. C. D. v odbornom vyjadrení nijakým spôsobom nevysvetlil rozpory medzi jednotlivými znaleckými posudkami, ktoré sa týkali odlišne stanovených koeficientov a následne aj výšky všeobecnej hodnoty pozemkov.

11. Podľa názoru žalobcu je povinnosťou správnych orgánov vo vyvlastňovacom konaní zistiť skutočný stav týkajúci sa primeranej náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, čo v danom prípade splnené nebolo. Predloženie znaleckého posudku ďalším účastníkom ako vyvlastníteľom nezbavovalo žalovaného povinnosti postupovať v súlade so zásadou zákonnosti a zistiť skutočný stav, týkajúci sa primeranej náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, a to najmä v prípade, ak vyvlastňovaný vznášal námietky proti výške náhrady za vyvlastnenie podložené znaleckým posudkom. Na odborné posúdenie primeranej náhrady a objasnenie nezrovnalosti pri zisťovaní navrhovanej ceny mal žalovaný vo veci nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie znalcom na zistenie všeobecnej hodnoty vyvlastňovanej nehnuteľnosti. Rozhodnutie žalovaného je preto nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov. Z napadnutého rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, z akého dôvodu si žalovaný osvojil závery dokumentov predložených znalcom ustanoveným ďalším účastníkom. V samotnom rozhodnutí o vyvlastnení sa neuvádza, z akého dôvodu žalovaný uprednostnil náhradu za vyvlastnenie stanovenú v znaleckom posudku, ktorý bol predložený ďalším účastníkom.

12. Napadnuté rozhodnutie je podľa žalobcu svojvoľné a nerešpektuje ústavne zaručené práva žalobcu na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobca bol priamo ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch, žalovaný neoprávnene zasiahol do práv žalobcu, a to najmä do práva na primeranú náhradu za vyvlastnenú nehnuteľnosť.

IV.

Vyjadrenie žalovaného

13. K správnej žalobe sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 30.7.2018, v ktorom uviedol, že v danom prípade bola všeobecná hodnota vyvlastňovaných nehnuteľností určená znaleckým posudkom č. 16/2015 zo dňa 14.02.2015 v znení Doplnenia č. 1 znaleckého posudku č. 16/2015 zo dňa 28.04.2017, ktoré vypracoval Ing. Karol Jančok. jednotková hodnota predmetných pozemkov bola stanovená v sume 14,60 eur za 1m². Žalobca na ústnom pojednávaní predložil písomné vyjadrenie, podľa ktorého s prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam navrhnutým na vyvlastnenie súhlasí, nesúhlasí však s výškou náhrady a z tohto dôvodu predložil znalecký posudok č. 2/2017 zo dňa 17.06.2017, ktorý vypracoval B. E. F. a ktorým bola stanovená všeobecná hodnota nehnuteľností vo výške 29,04 eur za 1m². Vzhľadom na obsah písomných námietok predložených na ústnom pojednávaní, žalovaný vyzval znalca B. C. D. na vyjadrenie k namietaným skutočnostiam. Znalec B. C. D. považoval námietky k stanoveniu koeficientu polohovej diferenciacie v namietanom posudku a jeho doplneniu na stanovenie všeobecnej hodnoty pozemkov za neopodstatnené a v plnom rozsahu potvrdil správnosť a objektívnosť ním spracovaného znaleckého posudku, ako aj jeho doplnenia.

14. Prípadné námietky žalobcu voči vyjadreniu znalca by nemali vplyv na rozhodnutie vo veci samej, nakoľko postup pri nedosiahnutí dohody o náhrade za vyvlastnenie určuje zákon č. 282/2015 Z.z. tak, že vyvlastňovací orgán určí náhradu na základe znaleckého posudku, ktorý je prílohou návrhu na vyvlastnenie a s požiadavkou na vyššiu náhradu odkáže vyvlastneného na súd bez prerušenia konania tak, ako to v konaní žalovaný urobil.

15. Žalovaný uviedol, že nevie z predmetnej žaloby posúdiť, akým spôsobom boli práva žalobcu napadnutým výrokom rozhodnutia dotknuté, navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

V.

Vyjadrenie ďalšieho účastníka konania

16. Ďalší účastník konania vo svojom vyjadrení zdôraznil, že správna žaloba smeruje výlučne proti výroku 2 napadnutého rozhodnutia o určení náhrady za vyvlastnenie. K vyjadreniu znalca B. F. uviedol, že znalec takmer vôbec nevysvetlil zásadnú námietku k jeho znaleckému posudku, prečo jednotlivé koeficienty určené znalcom Ing. D. a B. F. sú takmer totožné, s výnimkou koeficientu povyšujúcich faktorov, ktorý B. D. určil vo výške 1,25, zatiaľ čo B. F. vo výške 2,70. Táto skutočnosť má sama osebe za

následok dvojnásobnú hodnotu vyvlastnených nehnuteľností podľa znaleckého posudku B. F.. Zdôraznil, že samotná obec predáva pozemky v obci za sumu 18 eur za 1m².

17. Podľa názoru ďalšieho účastníka konania žalovaný postupoval v intenciách príslušných právnych noriem, náležite zistil skutkový stav veci, vo svojich rozhodnutiach náležite vyhodnotil vykonané dôkazy v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 Správneho poriadku a vysporiadal sa so všetkými námietkami žalobcu. Náhradu za vyvlastnenie určil v sume zodpovedajúcej všeobecnej hodnote vyvlastnených nehnuteľností. Správnu žalobu považoval v celom rozsahu za nedôvodnú.

VI.

Replika žalobcu

18. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného v podaní zo dňa 10.09.2018 zotrval na svojej žalobnej argumentácii. Zdôraznil, že žalovaný pri stanovení výšky náhrady za vyvlastnenie v danom prípade nepostupoval v intenciách ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a nedostatočne zistil skutkový stav. Správny orgán pri rozhodovaní o výške primeranej náhrady za vyvlastnenie je povinný vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu veci a je povinný rešpektovať základné zásady správneho konania, ku ktorým nepochybne patrí aj zásada materiálnej pravdy, teda presného a úplného zistenia skutkového stavu veci za splnenia podmienky zaobstarania si potrebných dôkazov.

19. V posudzovanej veci boli vo vyvlastňovacom konaní zo strany žalobcu vznesené vážne a odôvodnené námietky proti navrhovanej náhrade za vyvlastnenie. Všeobecná hodnota pozemkov v znaleckom posudku B. F., predloženého žalobcom bola vyčíslená na takmer dvojnásobok všeobecnej hodnoty v porovnaní so znaleckým posudkom, ktorý vo vyvlastňovacom konaní predložil navrhovateľ, teda ďalší účastník. Bolo preto opodstatnené, aby žalovaný správny orgán v konaní dôkladne preskúmal zistené nesúlady v znaleckých posudkoch a vo veci nariadil kontrolné znalecké dokazovanie. Zistený nesúlad znaleckých posudkov nebolo možné odstrániť iba zabezpečením vyjadrenia znalca B. C. D., keďže tento znalec vo svojom vyjadrení nepoukazuje na žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by vyplývala správnosť jeho záverov a nesprávnosť znaleckého posudku B. E. F., nevysvetľuje zistený nesúlad a diametrálne odlišnosti v záveroch znalcov pri určení všeobecnej hodnoty nehnuteľností a bližšie neobjasňuje ani nezrovnalosti pri určení jednotlivých koeficientov v zmysle vyhlášky č. 492/2014 Z.z.

20. K vyjadreniu ďalšieho účastníka zo dňa 23.07.2018 žalobca uviedol, že pokiaľ ďalší účastník tvrdí, že žalobca mal možnosť sa k podkladom rozhodnutia, vrátane odborného vyjadrenia B. D. kedykoľvek vyjadriť, uvedené konštatovanie ďalšieho účastníka nemá oporu v skutočnom stave veci. Žalovaný správny orgán vo vyvlastňovacom konaní žalobcu o zabezpečení odborného vyjadrenia B. D. v nadväznosti na vznesené námietky žalobcu vôbec neinformoval a s obsahom tohto vyjadrenia žalobcu neoboznámil. O tomto vyjadrení sa žalobca dozvedel až zo samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo rozhodnuté o vyvlastnení nehnuteľností žalobcu a o určení náhrady za vyvlastnenie.

21. Replika žalobcu bola žalovanému zaslaná na vyjadrenie dňa 21.09.2018, žalovaný dupliku nepodal.

VII.

Priebeh súdneho konania

22. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 6S/49/2018 zo dňa 31.07.2018 rozhodnutie žalovaného v II. výroku, ktorým bola určená náhrada za vyvlastnenie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Voči rozsudku podal žalovaný, ako aj ďalší účastník konania kasačnú sťažnosť.

23. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 4Svk/20/2021 zo dňa 28.06.2022 rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. V rozsudku vyslovil záväzný právny názor, v zmysle ktorého pokiaľ sa žalobca nestotožnil so závermi pôvodného znaleckého posudku, z ktorého vychádzal žalovaný pri určení výšky náhrady za vyvlastnenie, jediným zákonným a do úvahy prichádzajúcim postupom bolo uplatnenie § 4 ods. 4 zákona č. 282/2015

Z.z., resp. v súlade s § 13 ods. 3 písm. a) zákona č. 282/2015 Z.z. s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkázať žalobcu ako vyvlastneného na civilný súd.

24. Následne Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 1S/69/2022 zo dňa 02.05.2023 konanie zastavil z dôvodu, že ako správny súd nemá právomoc prejednať správnu žalobu proti určenej výške náhrady za vyvlastnenie nehnuteľnosti. Voči uzneseniu podal žalovaný, ako aj ďalší účastník konania kasačnú sťažnosť.

25. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 4Svk/46/2023 zo dňa 31.07.2024 uznesenie o zastavení konania zrušil a vec vrátil Správneému súdu v Košiciach na ďalšie konanie. V rozsudku vyslovil záväzný právny názor, v zmysle ktorého správny súd v rozpore so záväzným právnym názorom vysloveným v zrušujúcom rozsudku kasačného súdu vyslovil nedostatok svojej vecnej príslušnosti na prejednanie veci pred správnym súdom a následne sa meritórne žalobnými námietkami ani nezaoberal. Nie sú teda žiadne pochybnosti o tom, že v danom prípade sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia vyvlastňovacieho orgánu o určení výšky náhrady za vyvlastnenie a prejednanie takejto žaloby podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 písm. a) SSP patrí do právomoci správnych súdov.

VIII.

Aplikovaná právna úprava

26. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z.z., ak najneskôr pri prerokovaní návrhu vyvlastniteľa na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní účastník konania alebo iná oprávnená osoba namietne skutočnosť, ktoré sú obsahom znaleckého posudku priloženého k návrhu podľa § 9 ods. 2 písm. f), vyvlastňovací orgán zabezpečí odborné vyjadrenie alebo vysvetlenie znalca na účel posúdenia skutočností, ktoré sú dôležité na rozhodnutie o sume náhrady za vyvlastnenie. Náklady spojené s vyhotovením odborného vyjadrenia alebo vysvetlenia znalca sú trovami konania, ktoré znáša vyvlastniteľ.

27. Podľa § 13 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z., výrokmi o náhrade za vyvlastnenie vyvlastňovací orgán a) určí primeranú náhradu za vyvlastnenie, ktorá prislúcha jednotlivým vyvlastneným a určí lehotu podľa § 6 ods. 1, 2 alebo ods. 3 a spôsob jej zaplatenia, ak nedôjde medzi vyvlastniteľom a vyvlastňovaným k dohode o náhrade za vyvlastnenie, vyvlastňovací úrad určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej všeobecnej hodnote pozemku alebo stavby, alebo všeobecnej hodnote práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na základe znaleckého posudku [§ 9 ods. 2 písm. f)]; s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd, b) rozhodne o prihlásených nárokoch tretích osôb, ktoré majú k vyvlastnenému pozemku alebo k vyvlastnenej stavbe vecné práva zapísané v katastri nehnuteľností s určením sumy, v akej majú byť uspokojené z náhrady za vyvlastnenie pozemku alebo stavby.

IX.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

28. Správny súd v ďalšom konaní po vrátení veci opakovane preskúmal zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia a administratívneho konania žalovaného v intenciiach záväzného právneho názoru (§ 469 SSP) vysloveného Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky v zrušujúcom rozsudku sp. zn. 4Svk/20/2021 zo dňa 28.06.2022 a v rozsudku sp. zn. 4Svk/46/2023 zo dňa 31.07.2024, že napadnuté rozhodnutie v časti výroku o náhrade za vyvlastnenie v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z. tak ako je predmetom žaloby žalobcu je preskúmateľné správnym súdom, ktorého vecná príslušnosť bola taktiež potvrdená a to bez potreby tomu predchádzajúceho uplatnenia riadneho opravného prostriedku v administratívnom konaní, a následne dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a preto ju v súlade s § 190 SSP zamietol.

29. V úvode právneho posúdenia správny súd považuje za dôležité vysporiadať sa s otázkou právnej úpravy postupu pri prieskume rozhodnutia v závislosti od povahy jednotlivých výrokov. Z rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 8Sžk/28/2019 zo dňa 30.09.2021 vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo zakotviť dvojnásťaný prieskum, t.j. v odvolacom administratívnom konaní výslovne len vo vzťahu k rozhodnutiu/výrokovej časti o vyvlastnení v zmysle § 13 ods. 2 s tým, že na preskúmanie tohto rozhodnutia je príslušné Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. a). Odlišný prístup zvolil zákonodarca eo sa týka výroku

o náhrade za vyvlastnenie v zmysle § 13 ods. 3, ktorého preskúmanie zveril súdom, t.j. bez toho, aby bolo potrebné vyeerpa? riadny opravný prostriedok (tak, ako to výslovne stanovil v §14 ods. 1). V súvislosti s § 14 ods. 2 tohto zákona je potrebné uviesť aj to, že zákonodarca v predmetnom ustanovení stanovil „preskúmanie“ výroku o náhrade za vyvlastnenie v zmysle § 13 ods. 3, z eoho možno vyvodíť zámer preskúmať toto rozhodnutie v správnom súdnom konaní. Správnou žalobou sa preto možno na príslušnom správnom súde domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia v easti výroku o náhrade za vyvlastnenie v zmysle § 13 ods. 3 bez toho, aby bolo nutné toto rozhodnutie/ výrok preskúmať v odvolacom administratívnom konaní.

30. Správny súd zdôrazuje, že zákon e. 282/2015 Z.z., ktorý upravuje proces vyvlastňovania je potrebné považovať za ústavne konformnú reguláciu obmedzenia základného ústavou garantovaného práva vlastníka majetku, ktorá je prípustná a predpokladaná v článku 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Podstatou názorových rozporov medzi účastníkmi bola zákonnosť postupu žalovaného orgánu verejnej správy rozhodujúceho o vyvlastnení v súvislosti s aplikáciou zákona e. 282/2015 Z.z. na rozhodovanie vo veci náhrady za vyvlastnené pozemky, resp. vymedzenie rozsahu povinnosti aplikácie príslušných ustanovení Správneho poriadku na rozhodovací proces týkajúci sa náhrady za vyvlastnenie. Tento zákon predstavuje v otázke rozhodovania o vyvlastnení a náhrade za pomerne komplexnú právnu úpravu, na základe ktorej príslušný orgán verejnej správy, po zistení nemožnosti dohody na sumu náhrady za vyvlastnené pozemky, stanovenej postupom súdneho znalca v zmysle vyhlášky MS SR e. 492/2002 Z.z., odkáže pôvodného vlastníka vyvlastnenej nehnuteľnosti v súlade s § 13 ods. 3 písm. a) zákona e. 282/2015 Z.z. s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie na súd. V civilnom sporovom konaní sa môže domáhať navyšenia ceny ureenej znalcom, napríklad aj na základe spochybnenia správnosti záverov znaleckého posudku. Takýmto postupom sa dosiahne vyváženie verejného záujmu na vysporiadaní vlastníckych vzťahov a záujmu a práva pôvodného vlastníka vyvlastňovaného pozemku na primeranú náhradu za odoatie vlastníckeho práva v zmysle článku 20 Ústavy Slovenskej republiky. Nie je preto úlohou správneho súdu posudzovať, či v konaní o vyvlastnení podľa zákona e. 282/2015 Z.z. bola správne ureená výška náhrady za vyvlastnenie ureená znaleckým posudkom.

31. Žalovaný orgán verejnej správy postupoval v súlade s citovaným ustanovením § 4 ods. 4 zákona e. 282/2015 Z.z., keď vyzval znalca B. D. na podanie odborného vyjadrenia alebo vysvetlenia rozdielov vo všeobecnej hodnote nehnuteľností medzi jeho znaleckým posudkom e. 16/2015 Z.z. v spojení s doplnením e. 1 a znaleckým posudkom e. 2/2017 B. E. F.. V odbornom vyjadrení znalec popísal spôsob, akým dospel k ureeniu výšky náhrady za vyvlastnenie dotknutých nehnuteľností s tým, že námietky vznesené proti ním ureenej výške náhrady považoval za neopodstatnené. Na tomto mieste je potrebné podoťnúť, že orgán verejnej správy rozhodujúci o výške náhrady za vyvlastnenie nemá možnosť zasahovať do odborného vyjadrenia/vysvetlenia znalca, ktorému je zákonom zverené posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie o sume náhrady za vyvlastnenie. Pre orgán verejnej správy sú závery znaleckého posúdenia podkladom pre rozhodnutie vo veci a nie je oprávnený do výpoetov v nich uvedených akokožvek zasahovať, robiť si o nich vlastný úsudok, či mení ich.

32. Zákon e. 282/2015 Z.z. je špeciálnou právnou úpravou a zakotvuje osobitný procesný mechanizmus uplatňujúci sa v prípade namietania skutočností, ktoré sú obsahom znaleckého posudku. Ustanovenie § 4 ods. 4 zákona e. 282/2015 Z.z. v prípade nesúhlasu so stanovením výšky náhrady za vyvlastnenie neupravuje prehodnocovanie týchto odborných záverov ialším dokazovaním, ale zakotvuje povinnosť orgánu verejnej správy zabezpečiť odborné vyjadrenie alebo vysvetlenie znalca, pričom žalovaný túto povinnosť rešpektoval. Ak by orgán verejnej správy postupoval pri vysporiadaní sa s námietkou smerujúcou voei náhrade za vyvlastnenie štandardným spôsobom ako pri každom inom dôkaze, či námietke, došlo by k popretiu zmyslu a účelu § 4 ods. 4 zákona e. 282/2015 Z.z., keď by nebolo zrejmé, či by malo byť predmetom civilného sporového konania, nakožko celé dokazovanie vo vzťahu k otázke správnosti ureenia výšky náhrady za vyvlastnenie by bolo realizované v administratívnom - vyvlastňovacím konaní.

33. Pokiaľ teda žalobca ako vyvlastnený predložil vo vyvlastňovacom konaní znalecký posudok, nestotožňujúc sa so závermi pôvodného znaleckého posudku, z ktorého vychádzal žalovaný pri ureení výšky náhrady za vyvlastnenie, jediným zákonným a do úvahy prichádzajúcim postupom bolo uplatnenie § 4 ods. 4 zákona e. 282/2015 Z.z., resp. v súlade s § 13 ods. 3 písm. a) zákona e. 282/2015 Z.z. s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkázať žalobcu ako vyvlastneného na civilný súd.

34. V súvislosti so žalobným dôvodom smerujúcim k procesnej vade majúcej za následok nezákonnosť rozhodnutia spočívajúcej v nedostatočnom oboznámení žalobcu s vyjadrením B. C. D., týkajúcim sa zistených rozdielov medzi jeho znaleckými závermi a závermi B. E. F., správny súd uvádza, že hoci reálne k oboznámeniu žalobcu so závermi znalca B. C. D. nedošlo, vzhľadom na obsah tohto vyjadrenia, ktoré neobsahovalo nové skutočnosti a predovšetkým s ohľadom na absenciu zákonnej možnosti orgánu verejnej správy posudzovať správnosť predloženého znaleckého posudku, je namieste konštatovať, že nedošlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej a preto správny súd posúdil uvedenú námietku ako nedôvodnú.

35. K žalobnej námietke žalobcu, v zmysle ktorej skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu (§ 191 ods. 1 písm. f) SSP), správny súd uvádza, že žalobca uvedené vzniesol len vo všeobecnej rovine, bez špecifikácie konkrétnych porušení zo strany žalovaného. Úlohou žalobcu v konaní o všeobecnej správnej žalobe je pritom dostatočne jasne a zrozumiteľne formulovať svoje námietky smerujúce proti orgánom verejnej správy a na druhej strane nie je úlohou správneho súdu vyžadovať pochybenia v činnosti orgánov verejnej správy len na základe všeobecne koncipovaných námietok odkazujúcich len na ustanovenia Správneho súdneho poriadku.

X.

Záver

36. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že žalobca napadnutým rozhodnutím nebol na svojich právach ukrátený, rozhodnutie žalovaného súd považuje za zákonné, rozpor s verejným záujmom nebol preukázaný, preto žalobu ako nedôvodnú, aplikujú ustanovenie § 190 SSP zamietol.

37. Záverom správny súd dodáva, že s účinnosťou od 01. apríla 2024 došlo v zmysle § 7 v spojení s § 43 zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní k prechodu práv a povinností v oblasti vyvlastnenia na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky.

38. O trovách konania rozhodol správny súd v zmysle § 168 SSP, podľa ktorého úspešnému žalovanému prizná správny súd voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

39. O trovách kasačného konania rozhodol správny súd v zmysle § 168 SSP v spojení s § 467 SSP, podľa ktorého úspešnému žalovanému prizná správny súd voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

40. Ďalšiemu účastníkovi konania správny súd priznal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú mu správny súd uložil voči žalobcovi ako účastníkovi, ktorý bol v konaní neúspešný (§ 169 SSP), nakoľko zo súdneho spisu mal správny súd za preukázané, že ďalšiemu účastníkovi bola súdom uložená povinnosť v súdnom konaní.

41. Ďalšiemu účastníkovi konania správny súd priznal náhradu trov kasačného konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú mu kasačný súd uložil voči žalobcovi ako účastníkovi, ktorý bol v konaní neúspešný (§ 169 SSP v spojení s § 467 SSP), nakoľko zo súdneho spisu mal správny súd za preukázané, že ďalšiemu účastníkovi bola súdom uložená povinnosť v kasačnom konaní.

42. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

43. Senát Správneho súdu v Košiciach prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Správny súd v Košiciach. Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť.

Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že:

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.